

JEWEL Art Residency: Memory & Heritage

Žagarės žydų paveldo meno rezidencija

ATVIRAS KVIETIMAS (OPEN CALL)

Žagarės kultūros centras skelbia atvirą kvietimą dalyvauti tarptautinėje meno rezidencijoje, skirtoje įvairių žanrų menininkams iš Lietuvos ir Latvijos. Tarptautinė meno rezidencija Žagarėje įgyvendinama kaip 2021–2027 m. Interreg VI-A Latvijos ir Lietuvos programos projekto LL-00200 JEWEL dalis. Rezidencija kviečia įvairių žanrų menininkus iš Lietuvos ir Latvijos kurti naujus darbus, įkvėptus Žagarės žydų kultūros paveldo, miesto atminties ir istorinių sluoksnių.

Rezidencijos tikslas – sudaryti sąlygas kūrybai, tyrimui ir tarpkultūriniam dialogui, aktualizuojant žydų paveldą šiuolaikinėmis meninėmis priemonėmis. Ji suteikia menininkams laiką, erdvę ir palaikymą ne tik kūrinių kūrimui, bet ir vietos pažinimui, istorinių ženklų tyrimui, profesinių ryšių mezgimui bei kūrybinių rezultatų pristatymui viešai.

Žagarė – pasienio miestas, kurio tapatybė susiformavo iš skirtingų bendruomenių, kultūrų ir istorinių patirčių. Prieš daugiau nei šimtmetį čia gyveno gausi žydų bendruomenė, reikšmingai prisidėjusi prie miesto socialinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo. Šiandien šis paveldas išlieka miesto architektūroje, urbanistinėje struktūroje, istoriniuose pastatuose, atminties vietose ir pačioje miesto atmosferoje. Žagarėje istorija nėra tik praeities pasakojimas – ji juntama erdvėse, gatvėse, tylos zonose ir išlikusiuose ženkluose.

Rezidencijos siekis – skatinti kurti naujus meno kūrinius, įkvėptus Žagarės atminties, žydų kultūros paveldo ir miesto istorinių sluoksnių, aktualizuojant juos šiandienos kultūriniame kontekste.

Rezidencijos pagrindas – atvirumas, bendradarbiavimas, kūrybinė laisvė ir pagarbus santykis su istorine atmintimi.

Rezidencijoje kviečiame menininkus semtis įkvėpimo iš šio daugiasluoksnių paveldo:

- tyrinėti Žagarės istoriją ir kolektyvinę atmintį,
- reflektuoti matomus ir nematomus miesto ženklus,
- kūrybiškai interpretuoti kultūrinį palikimą, architektūrą, pasakojimus ir tylą,
- ieškoti šiuolaikinių meninių formų, padedančių kalbėti apie atmintį, tapatybę, netektį, tęstinumą ir sambūvį.

Kam skirta?

Kviečiame 10 menininkų iš Lietuvos ir Latvijos (5 LT + 5 LV), dirbančių įvairiose srityse, įskaitant, bet neapsiribojant:

- vizualųjį meną
- instaliaciją

- tarpdisciplininį meną
- performansą
- fotografiją
- garso meną
- tekstilę
- šokį / judesio praktiką
- teatrą
- dizainą ir kitas kūrybines formas

Svarbu: kviečiami tiek individualūs kūrėjai, tiek menininkai, kurie rezidencijos metu norėtų bendradarbiauti su kitais dalyviais.

Kada?

2026 m. gegužės 18-31 dienomis.

14 dienų rezidencija (tikslios datos bus paskelbtos kvietime / suderintos su atrinktais dalyviais).

Rezidencija apima:

- pasiruošimo dalį,
- pažintinę ir tyrimo dalį,
- intensyvių kūrybinį darbą,
- baigiamąjį viešą pristatymą rezidencijos pabaigoje.

Kur?

Žagarė, Lietuva – pasienio regiono miestas su išskirtiniu istoriniu ir kultūriniu kontekstu.

Rezidencijos dalyviams bus siūlomos skirtingos kūrybinės erdvės pagal meninės praktikos pobūdį:

- Žagarės kultūros centro salė
- parodų salė
- šokių / judesio erdvė
- lauko erdvės
- kitos projekto metu suderintos erdvės.

Rezidencijos tema / kryptis

Rezidencijos kūrybinis atspirties taškas – Žagarės žydų paveldas, vietos istorija, atmintis ir šiuolaikinė interpretacija.

Atrinkti menininkai rezidencijos metu:

- susipažins su vietos kontekstu,
- dalyvaus susitikimuose su žydų kultūros / paveldo ekspertais,
- kurs naujus meno kūrinius (individualiai arba bendradarbiaujant),
- pristatys sukurtus darbus viešai rezidencijos pabaigoje.

Ko tikimės iš kūrėjų?

Rezidencija pirmiausia skirta naujo kūrybinio darbo vystymui ir sukūrimui.

Kūrėjų taip pat prašoma:

- a) dalyvauti bendruose rezidencijos susitikimuose / proceso aptarimuose,
- b) įsitraukti į bent vieną viešo proceso formatą (pvz., atvira studija / pokalbis),
- c) rezidencijos pabaigoje pristatyti sukurtą kūrinį (ar kūrybinį rezultatą) viešame baigiamajame renginyje.

Finansinės ir organizacinės sąlygos

Atrinktiems rezidentams organizatorius suteikia:

- menininko honorarą – 800-1000 EUR
- apgyvendinimą visam rezidencijos laikotarpiui
- maitinimą rezidencijos metu
- kūrybines erdves darbui
- organizacinę ir techninę pagalbą
- susitikimus su paveldo ekspertais / edukatoriais
- (pagal galimybes ir suderintus poreikius) medžiagas kūrybiniam darbui / dirbtuvėms

Pastaba: konkretūs techniniai poreikiai ir medžiagų klausimai bus derinami su atrinktais menininkais po atrankos.

Ką siūlome rezidencijos metu?

- Koncentruotą laiką kūrybai (14 dienų struktūruota rezidencija)
- Tarpdisciplininę tarptautinę kūrėjų grupę (LT + LV)
- Vietos paveldo ekspertų įžvalgas
- Galimybę dirbti skirtingose Žagarės erdvėse
- Viešą baigiamąjį kūrinių pristatymą Žagarėje
- Profesionalią projekto komunikaciją ir rezidencijos dokumentaciją

Kaip kandidatuoti?

Paraiškas prašome siųsti el. paštu: direktore@zagareskulturoscentras.lt

Paraiškų teikimo terminas - 2026-04-13 iki 23:59 (Lietuvos laiku)

Su atrinktais dalyviais susisieksime asmeniškai.

Paraišką turi sudaryti

1. Trumpa biografija / CV (iki 1 psl.)
2. Portfolio / kūrybos pavyzdžiai (nuorodos į darbus: interneto svetainė, PDF portfolio, Vimeo, YouTube, SoundCloud ir pan.)
3. Motyvacinis laiškas ir pirminė rezidencijos idėja (iki 1 A4 psl.), nurodant:
 - o kokią temą / kryptį norėtumėte tyrinėti,
 - o kokį kūrybinį rezultatą planotumėte vystyti,

- o kokių erdvių / sąlygų jums reikėtų (jei aktualu)
- 4. Techniniai poreikiai (jei taikoma: garsas, projekcija, erdvės tipas, specifinės sąlygos)
- 5. Kontaktinė informacija (vardas, pavardė, šalis, telefonas, el. paštas)

Atrankos kriterijai

Paraiškos bus vertinamos pagal šiuos kriterijus:

- meninės praktikos kokybė ir savitumas
- idėjos aktualumas rezidencijos temai
- motyvacija dalyvauti tarptautinėje rezidencijoje
- gebėjimas dirbti savarankiškai ir (ar) bendradarbiaujant
- siūlomo projekto įgyvendinamumas per 14 dienų rezidenciją

Svarbi informacija

- Bus vertinamos tik pilnai užpildytos paraiškos.
- Organizatoriai gali susisiekti dėl papildomos informacijos, jei to prireiktų atrankos procese.
- Atrinktiems dalyviams bus pateikta detali rezidencijos programa, praktinė informacija ir dalyvavimo sąlygos.
- Organizatorių sprendimai yra galutiniai.

GAIRĖS MENININKAMS

1. Koks kūrybinis santykis su paveldu kviečiamas?

Kviečiame menininkus semtis įkvėpimo iš Žagarės žydų paveldo plačiąja prasme:

- iš istorinių pasakojimų ir kolektyvinės atminties,
- iš architektūros ir miesto erdvių,
- iš matomų ir nematomų pėdsakų,
- iš vietos atmosferos, tylos, praradimo ir išlikimo ženklų,
- iš daugiakultūrės miesto tapatybės.

Svarbu: tikimasi ne dokumentinio ar iliustratyvaus istorijos atpasakojimo, o autentiškos meninės interpretacijos, paremtos tyrimu, jautrumu ir pagarba vietos kontekstui.

2. Ką rezidencijoje galima tyrinėti?

Menininkai kviečiami dirbti su tokiais temomis (jos nėra privalomos, bet rekomenduojamos):

- atmintis ir užmarštis;
- paveldo matomumas / nematomumas;
- miesto istorijos sluoksniai;
- žydiškojo gyvenimo pėdsakai pasienio regione;
- sambūvis ir daugiakultūriškumas;
- praradimas, tęstinumas, sugrįžimo motyvai;

- vietos tapatybė ir šiandienos santykis su istorija;
- kultūros paveldo aktualizavimas šiuolaikinei auditorijai.

3. Kokio pobūdžio kūriniai laukiami?

Laukiami įvairių žanrų ir disciplinų meniniai projektai, pavyzdžiui:

- vizualusis menas,
- fotografija,
- garsas ir garso menas,
- video / filmų menas,
- performansas,
- instaliacija,
- tarpdisciplininiai projektai,
- bendruomeniškai įtrauki kūryba.

Svarbiausia – kad kūrinio idėja būtų susieta su rezidencijos tema ir vietos kontekstu.

4. Ko tikimės iš menininkų kūrybinio proceso?

Tikimasi, kad rezidencijos dalyviai:

- skirs laiko vietos pažinimui ir tyrimui,
- reflektuos Žagarės kontekstą savo kūrybinėje praktikoje,
- dirbs etiškai ir jautriai su istorine medžiaga bei atminties temomis,
- bus atviri dialogui su organizatoriais, kitais rezidentais ir bendruomene,
- rezidencijos pabaigoje pristatys kūrybinį rezultatą ar proceso formą viešai (paroda, atvira studija, pristatymas, performansas ar kita forma).

5. Etinės ir kūrybinės nuostatos

Dirbant su žydų paveldo tema, kviečiame laikytis šių principų:

- pagarba istorinei atminčiai ir bendruomenių patirtims;
- vengti supaprastinto, egzotizuojančio ar stereotipinio vaizdavimo;
- remtis tyrimu, konteksto pažinimu ir atsakinga interpretacija;
- pripažinti, kad kai kurios temos (netektis, trauma, istoriniai lūžiai) reikalauja ypatingo jautrumo;
- siekti, kad kūrinys kurtų prasmingą santykį su vieta, o ne vien naudotų ją kaip foną.

6. Koks rezidencijos rezultatas?

Rezidencijos siekis – sukurti naujus meno kūrinius ar meninius procesus, kurie:

- būtų įkvėpti Žagarės žydų paveldo ir miesto atminties,
- prisidėtų prie paveldo aktualizavimo šiuolaikiniame kultūriniame lauke,
- skatintų visuomenės susidomėjimą, pažinimą ir dialogą,
- stiprintų Lietuvos ir Latvijos menininkų bendradarbiavimą pasienio regiono kontekste.